

ARCHIV ČESKÝ

Č I L I

STARÉ PÍSEMNÉ PAMÁTKY

ČESKÉ I MORAWSKE.

Z ARCHIVŮV DOMÁCÍCH I CIZÍCH

SEBRAL A VYDAL

FRANTIŠEK PALACKÝ,

HISTORIOGRAF PP. STAVŮV KRÁLOWSTWÍ ČESKÉHO, WÝBOR A JEDNATEL SPOLEČNOSTI ČESKÉHO MUSEUM,
ŘÁDNÝ AUD A SEKRETÁŘ KRÁL. ČESKÉ SPOLEČNOSTI NAUK, AUD KRÁL. BAWORSKÉ AKADEMIE NAUK WE
MNICHOWĚ, UHERSKÉ UČENÉ SPOLEČNOSTI W PEŠTI, SLEZSKÉ SPOLEČNOSTI PRO WLASTENSKAU OSWĚTU
WE WRATISLAWI, LUŽICKÉ SPOLEČNOSTI NAUK WE ZHOŘELCI, JEDNOTY PRO DÉJINY ZEMĚ
BRANDENBURSKE W BERLÍNĚ cc

D Í L T Ř E T Í.

W PRAZE, 1844.

W KOMMISSÍ U KRONBERGRA I ŘIWNÁČE.

MAJESTAS CAROLINA.

Prooemium.

1. Totius universitatis actor et rector, summus opifex unus deus, creaturarum omnium nobilissimam hominem ad imaginem propriam effigiemque formavit, et paulo minus ab angelis minuit, praepo-nens eum ceteris creaturis. Quem cum simplicem produxisset et rectum: ipse libero voluntatis abusus arbitrio, quod dignitatis praerogativa potestas divina concesserat, quaestionibus infinitis se reddidit involutum.

2. Inde successiva posteritas, paterni vitii maculata contagio, velut a stipite suo virgultum non discrepans, inter se rancores suscitavit et odia. Rerum dominia, quae jure naturae debebant ²⁾ esse communia, partitis animis fecere distincta. Inde proprium sibi quisque quaerens, avaritiae coecitate confusus, alius furta, alius publice rapinas committere, demum bella, seditiones et cetera humanae miseriae mala, pullulare frequentius inceperunt.

Předmluva.

1. Všeho světa stvořitel a zpráwce, najvyšší spomocnik jeden buoh, stwoření všeho najušlechtilějšího člověka k obrazu a k obličejí swému učinil jest, a máličko pod angely umenšil, předkládaje jeho jiným stwořením. Toho když sprostného wywedl a prawého: on swobodné wuole *zle užíwaje* ¹⁾, kteréž mu jest z zvláštie milosti pro duostojenstwie moc božská pójčila, w pohádky nesčíslné wydaw se i upletl.

2. Z toho budúcie ščedie, otcowského zprzněnie hriechem zmazáno jsa, jakožto průtek od swého kmene w różnici nejasa, i wzbudilo mezi sebú nechuti a nenáwisti. Nad zbožiem panowánie, ježto wedle práwa přirozenie měla všem wóbec býti, roztržiti jsúc na swých mysléch, *jsú* ³⁾ rozdélowali. Z toho každý swého vlastnieho hledě, a lakomstwem jsa pohanben, onen zlodějstwa, onen zjewných lúpežuow wěsti nepřestáwá.

P 2. 1. Všeho zboru stvořitel a zpráwce, najvyšší pán, jeden buoh, ze všeho stwoření najušlechtilější osobu stwořil jest člověka k swému obrazu podobného, a málo ot angeluow jej proměnil, předložiw jej nade všeckno stwoření, aby jemu panowal. Ale on maje dobrowolenstwie od pána nebeského, toho jest neuměl užíwati, pro neposlušenstwie dal se w nepokoj přiwěsti a w robotu.

2. A protož potomnost všeho lidu pro hriech otcuow jest poškrwněna a w robotu poddána, jakožto od kořene prut zrostlý zplanie, když jeho neštěpují; takéž w lidech jest od kořene pýcha a swá wuole, že sobě záwidie, a zemské sbožie a panstwie, ježto z práwa, ot přirozenie a z dobrého obyčeje bylo jest všem obecno, po mnohých létech učinili sú mezi sebú rozdiel, chtě každý sobě swé zvláště swobodno mieti, jsúce lakomstwím oslepeni, tak že jedni kradú, druzi zjewně lúpež plodie, a druh druhu chwátá a běře, a odtud bojowé, wálky i jiné wojny jsú vznikly.

¹⁾ *P 1* nepožiwaje. ²⁾ *J T.* debebant, alias consueverant. ³⁾ *P 1* zbožie.

3. Unde ipsa rerum necessitate cogente, nec minus divinae provisionis instinctu, principes gentium sunt creati; per quos scelestis criminandi ¹⁾ licentia arceretur, et pacificis ac quietis cauta ²⁾ securitas praeberetur; qui leges et jura conderent ⁴⁾, et ad regulam cuncta disponerent; ut personis consideratis et causis, inter homines futura litigia rationabiliter diffinirent.

4. Sicque deo propitio regno nostro Boemiae nobis successione legitima devoluto, Serenitatis nostrae mentem sollicitam cura multiplex coepit arripere, (et propter) defectus varios, quos humani generis instabilis causat conditio, invalescentes jam nimium in regno ipso, sedule, circumspecte necessaria quaeque et opportuna ⁷⁾ remedia meditari; ne potestate regia nobis divinitus attributa videamur abuti, et reipublicae curam subditorumque quietem pacificam, quae nobis incumbunt, negligentiae otio resignare.

3. Pro kteréžto věci, i také božské opatrnosti ponucením, jsú kniežata lidská stvořena; jimiž swoboda k hřešení má sůžena, a tichým a pokojným jistá bezpečnost dána býti ³⁾; kteréžto kniežata zákony a práwa aby skládali a wedle spráwy všeccky věci jednali; aby osoby i pře znamenajice, mezi lidem zlodějstwa a swáry súdili.

4. A tak z milosti božie, *když* kráľovstvie naše České nápadem ⁵⁾ přirozeným na ny spadlo, Jasnosti naše mysl bedlivá pěči mnohú na se bráti počala, *kterak-bychom* nedostatky rozličné, *jež* lidského pokolenie nestálé *položenie plodi* ⁶⁾, rozmáhajicie se již přieliš w kráľovstwi našem, ustawně, opatrně, i potreby všeliké a spomoci *obmyslili* ⁸⁾; abychme nebyli widieni, žebychme moci kráľovské nám od boha dané zle užíwali, a také obecné dobré ⁹⁾ a pokoj i utěšenie poddaných, ježto nám to náleží, *žebychme pro* ¹⁰⁾ lenost odwrhli.

3. A odtud pro potřebu tělesnú a pro lakomstvie božím přepuštěním kniežata jsú vznikla, aby moci nébeskú jim pójčenú to zlé a nepokoje stawowali w lidech, a jim pokoj a bezpečenstvie zjednáwali. Kterážto kniežata zákony a práwa ustawiece, aby w pokoji zprawowali, w lidech zlodějstwo a lúpež zastawiece, všem pokoj učinili.

4. Takéž my, Karel ciesař, w našem kráľovstwi, ježto jest na nás od přirozenie spadlo, mysl swú snažnú přikládáme, a chceme pilnost přiložiti, abychom rozličné nedostatky a nepokoje mezi lidmi stawowali, ježto jsú se w našem kráľovstwie rozmnožili přielišně, abychom nebyli poznáni, bychom moci ciesařské nám ot boha pójčené neužíwali, a obecného dobrého w lidech nám poddaných i pokoje swým netbáním nezjednáwali, jakž na náš ciesařský úřad slušie.

¹⁾ J. terminandi. ²⁾ J. T. tuta. ³⁾ P 1. má sůžena býti, a tichým — bezpečnost aby byla dána. ⁴⁾ B. concederent. ⁵⁾ P 1. z mil. božie, kráľovstwi našemu Českému, kteréž nápadem oc. ⁶⁾ P 1. bráti počala, a pro nedostatky rozličné, jimiž lidsk. pok. nestálé založenie tehdy rozmáh. ⁷⁾ J. optima. ⁸⁾ P 1. mysliti máme. ⁹⁾ P 1. pro obecné dobré. ¹⁰⁾ P 1. náleží, že sme lenost.

5. Cum igitur inter cetera, quae majoris fuerunt causa dispendii dicti regni, cognoverimus alienationes multimodas, diversis titulis insignitas, terrarum atque castrorum plurium, de mero regis demanio sistentium et ad justitiam regiam exercendam immediate pertinentium atque mensam; factas dudum personis singularibus pluribus, baronibus scilicet et certis ²⁾ nobilibus dicti regni, per quosdam praedecessores nostros Boemiae reges illustres, immediate sequentes serenissimum principem memoriae celebris reverendum dominum avum nostrum Wenceslaum secundum Boemiae regem illustrem, fere annorum spatio quadraginta decurso; quarum alienationum causa potissima concurrente, et carissimi ⁴⁾ genitoris nostri recolendae memoriae D. Johannis Boemiae regis illustris absentia diutina, in diversis mundi partibus, specialiter Galliae, Italiae ac etiam Teotoniae tunc temporis militantis, regno ipso variis turbinibus et procellis jactato, multimode coepit primum justitiae potestas tremenda tepescere; inde

5. Tehda když mezi jinými věcmi, ježto byly veliká příčina k škodě království Českého, poznali sme býti odlučování všeliká, rozličnými tituly jmenovaná ¹⁾, zemí a hraduow mnohých, w půhém království ležících, a s nichžto poprava neb spravedlnost královská wedena měla býti, tudíž příslušejících i k jeho stolu; ježto sú dávno stala se pánóm a šlechticóm řečeného království od některých předkóv našich králów Českých přejasných, ihned následujících ³⁾ po najjasnějším kniežeti slavné paměti po ctihodném pánu po dědu našem Wáclawowi, Českém králi přejasném, snad po čtyřidceti létech; kterýchžto zámkuow rozdávání najvětšie příčina byla, jakož i najmilejšieho pana otce našeho hodné paměti Jana krále Českého wyjetí do rozličných světa krajín, a zvláště do Wlach ⁵⁾, do Italie a také do Německých krajów, kdežto rytierské běhy wedl, že když království České rozličnými bůremi, a jakožto wlnobitím se zmiatelo, najprw w tu dobu děsná moc spravedlnosti všelijak hynúti po-

5. A poněwadž mezi všemi jinými věcmi nám se zdá najvětšie příčina k nedostatku w našem Českém království odlúčení rozličných vlastí a hraduow mnohých ot koruny Českého království, ježto jsú příslušely k zjednání spravedlnosti a pokoje i k stolu téhož království Českého, ježto jsú ty hrady i vlasti naši předkové, a zvlášť oswiecené knieže a pán, děd náš, pan Wáclaw druhý, král Český, bez mála ot čtyřidceti let od koruny České odlúčili: to všecko s boží pomocí i našich věrných všech zemanuow našimi penězi i jich připuzením mieníme zase k koruně wyplatiti pro pokoj Českého království a t. d. (viz rubriku VI doleji).

¹⁾ P 1. Českého, zwěděli (sme) odlučování mnohá zámkuow rozličnými nápisy welmi znamenitá, zemí oc. ²⁾ B. ceteris. ³⁾ P 1. ihned potom budúcích. ⁴⁾ J. B. T. »reverendissimi«, a tak i překlad »najpoctiwějšího.« Chyba ta, že na místě K^{mi} (carissimi) čte a píše se R^{mi} (reverendissimi), we písemnostech středověkých často se jewíwá. ⁵⁾ Wlachs znamenají tuto ještě Gallii, t. j. Francii, což půwodní toho slova smysl jest.

latronum, furum et multiplicis generis maleficorum sepes²⁾ nefariae pullulare, et successive in stipites et truncos validos crescere; ut paene regnicolis fidelibus nostris et advenis aliis, regnum adire volentibus, nulla aut rara securitas itinerum praeberetur; et quod dolendum est gravius, intra lares proprios, in quibus omnis cessare debebat immanitas, tutumque cunctis esse refugium, eorum vita pacifica et domestica per scelestos hujusmodi crudeliter turbaretur. Nec dextera regia poterat contra tam gravem pestem libere virgam bajulare justitiae, nec decenti subsidio miserandis personis talibus subvenire, dum regis castris praedictis a suo jam demanio abdicatis; quorum tam opportunitate locorum, propter ipsorum fortalitia atque situm, quam redituum et proventuum, inde solito solvendorum, regalis auctoritas potenti brachio provisioneque solerti tantis dispendiis potuisset occurrere, et rigorose, ut expedit, justitiam ministrare. Consideratione etiam habita singulari, quod castellani atque custodes eorumdem castrorum; qui nec in custodia, nec in alia ejusvis officii potestate auctoritate regia inibi praesidebant, sed privatarum personarum dicta castra vigore alienationum hujusmodi tenentium de mandato, nullum in ministranda justitia circa regiones illas praebebant Majestati regiae auxilium, consilium vel favorem.

čala¹⁾; potom z toho lotrów, zlodějów a rozličného pokolenie zločinców počalo habebně přibýwati, a znenáhla w kemie a we hrubé kládě rósti; že bezmál králowicóm našim wěrným i hostem jiným, do králowstwie jíti chtějícím, malé neb žádné cest bezpečenstwie nebylo popráno; a ježto žalostnější jest³⁾, u vlastních chalupách, kdežto mělo přestati ukrutenstwie, a všem býti bezpečné útočiště, jich žiwot pokojný a domácí od takových zlostníkůw ukrutně zamucován býwal. Aníž pravice králowská mohla proti tak těžkému neduhu swobodně průtku nésti spravedlnosti, ani podobnú spomoci nuzným takovým osobám nápomocna býti; poněwadž králowští hradové od jeho porucstwie již byli odlúčeni; jichžto přičinú⁴⁾, pro jich twrze a zasazenie, a také pro poplatky a požitky, kteříž sú odtud obyčejně měli poplacováni býti, králowská moc mocnú rukú a opatrností wtipnú tak velikým strastem a škodám bylaby mohla spomoci⁵⁾, a přísne, jakož sluší, spravedlnost a poprawu wésti. Také opatřenstwie zvláštne majíce, že purkrabie a strážní těch hradów, kteřížto w té práci ani w těch úřadech mocí králowskou newládli, ale mocí zvláštních osob zástawú drzejících ty hrady, že žádné rady a přiezní w těch krajinách Welebnosti králowské ku poprawě neokazowali sú.

¹⁾ P 1. wedl, králowstwie České, když je rozličnými búrými a jakožto wlnobitím zmiotalo, mnohým obyčejem lekawá moc najprw w tu dobu počala spravedlnost přijímati.
²⁾ J. B. saepe. ³⁾ P 1. ježto zlostné jest a těžké. ⁴⁾ P 1. již jsú odlúčeni; a toho hodná přičina jest pro jich — ⁵⁾ P 1. škodám nemohla spomoci, aníž přísne, jakožby slušelo —

6. Quibus, et plurimis necessitatibus aliis et defectibus, crescebat audacia criminandi et dabatur ubique materia excedendi ¹⁾; ipsique latrones et fures, prostratam atque confusam taliter cernentes justitiam, partim violenter, partim timore, partim conscientia vel errore, infirmitatis eorum contagio regiones singulas corrumpentes, multorum locorum atque terrarum receptacula et refugia quam plurima occupant. Et demum in tantam penuriam fragilitatemque, causantibus alienationibus supradictis, potestas et dignitas regis devenere, ut baronibus et nobilibus dicti regni, armata manu publice discurrentibus, caedes, incendia et crimina plurima nefaria committentibus, nullam possent penitus justitiam exercere; imo quod gravissime, proh dolor! est ferendum, decore regio vilipenso, regalis cogebatur auctoritas barones ipsos et nobiles, quos clementer et provide pacificare quaerebat, assidue sequi, et quandoque pecuniarum quantitates plurimas, quas pro exiguae mensae suae sustentatione vix quaerere poterat, baronibus ipsis, ut pacem facerent, elargiri.

7. Quae singula regiae pietatis nostrae cura circumvolans animo vigilanti, noctes plurimas ducens insomnes, quotidianos sponte perpressa labores, ut rempublicam penitus delapsam sublevaret, et desideranti populo praeteriti moeroris aerumnis oppresso, securitatem et pacem quaereret:

6. Pro kteréžto příčiny, a mnohé jiné nedostatky, rostieše smělost k hřešení, a dávana všady bieše příčina skutečnému jednání; a lotři i zlodějie, widuce že jest poražena a tak pohanbena spravedliwá poprawa, diel moci, diel pro swědomie, diel také pro strach, newědúc kudy wen z swých bludów, šeredstwím swým wšecky krajiny poskwrniwše, mnohých miest i zemi útočiště a příjemná stanowiště sú osadili. A potom w tak welikú núzi a křehkost, když ty zástawy dály se, moc a duostojenstwíe králowské přišlo, že proti pánóm a urozeným toho králowstwíe, brannú rukú zjewně obiehajícím, wraždy, pálenie a zlosti mnohé nešlechetně jednajícím, žádné owšem spravedlnosti konati nemohlo ²⁾; ano, ježto pohřiechu těžko powědieti jest, čest králowská tak zlehčena byla, že ³⁾ králowská moc ty pány, kteréž milostiwě a opatrně hledáše upokojiti, ustawičně následowati musila, a druhdy peněz množstwíe nemalé, kteréžto k skrownému stolu swému jedwy shledáwati mohla, pánóm těm, aby pokoj jednali, štědrě rozdáwati ⁴⁾.

7. Kteréžto wšecky wěci králowské lítosti naši péče obletujíc myslí snažnú, noci mnohé wedúc beze sna, na wšaký den trpiec práce, aby obecné dobré úplně ponížené wzhuoru wyzdwihla, a žádajícímu lidu, ježto minulé biedy a strasti pamatuje, bezpečenstwíe a pokoj optala:

¹⁾ B. exercendi. ²⁾ P 1. toho králowstwíe, když br. r. zjewně běhali, wraždy, pál, zl. mn. nešl. jednajíce, žádné úplně spravedlnosti proti tomu nemohlo mieti duostojenstwíe králowské. ³⁾ P 1. čest králowskú zlehčiwše, králowská moc — ⁴⁾ P 1. shledáwati mohl, pánóm těm, aby pokoj jednali, Jeho Milost štědrě jest rozdáwal.

juvante deo, et devotorum nostrorum non deficiente auxilio, (quos ideo ¹⁾ nos, licet invitos, tantas pecuniarum summas exhibere de proprio non valentes, pro communi omnium populorum dicti regni evidenti compendio et securitate ac pace perpetuis acquirendis, non nostra utilitate propria, multipliciter in collectis et datis oportuit aggravare), discrete providit et fecit, quod terras et castra praefata ceteraque jura nostri demanii et ad justitiam regiam sive mensam de laudabili more primaevae immediate spectantia, jam in majori parte redemimus a detentoribus eorumdem, (prius illis exhibitis et integre persolutis per munificentiam regiam, non solum ex debito, sed ex gratia, saepius pecuniarum summis non modicis, pro quibus detentores ipsi illa eis obligata fore causis et rationibus diversis et plurimis asserebant), et ad ipsum nostrum regium demanium, justitiam atque mensam ea reduximus et adinvivimus permansura; et ut deinceps idem nostri fideles et subditi et eorum futura posteritas in similibus sumtibus et collectis ⁴⁾ amplius non gravarentur.

8. Sed quia volentibus inire opus perfectum, non tantum sufficit praeterita reformare et praesentia bene disponere, nisi etiam perspicaci mentis intuitu curent futuris eventibus providere, (quia omnino

s pomoci boží, a k tomu nábožných našich ustavičnú príčinú, (kteréž sme proto, ač nerádi, takové summy peněz k vydání z svého nákladu nemohúce mieti, pro obecného lidu toho království zřejemý zisk, pokoj a bezpečenství budúcie, ne pro náš užitek vlastní, všelijak v berněch i v dáních obtěžovati musili ²⁾, úmysl náš opatrně zjednal jest a učinil, že země i hrady svrchujmenované, i také jiná práva našeho příručenství a ku popravě královské a k stolu z slavného prvotního obyčeje tudíž ³⁾ příslušející, již větším dílem vyplátili sme od těch, kteříž sú je drželi, (napřed jim dávše a úplně zaplativše, netoliko dluhu, ale z obdarování královského a z milosti, častokrátě summy peněz nemalé, v kterýchžto summach ti, kteříž sú hrady neb města ta drželi, pravili (je býti) sobě zastavené přemi a rozumy rozličnými a mnohými), a k svému příslušenství královské spravedlnosti to sme přihrnuli nebo spojili aby zůstalo i přivedli; i aby potom ti naši věrní a poddaní, a jich potom budúcí, v takových nákladiach a skládkách více nebyli obtěžováni.

8. Ale že těm, kteříž chtějí dojíti skutku dokonalého, není dosti minulé věci opatřovati a nynější dobře působiti, leč také vtipně myslí zrakem postarají se i k budúcím příhodám aby opatrnost měli (neb

¹⁾ *JBT. imo*, a *P 1.* také: »kteréž sme, ano i sami se, ač nerádi, v takové« a t. d. Oba tuším abbreviáci *io* (= *ideo*) četli za *imo*. ²⁾ *P 1.* zřejemý vel zjwyný pokoj obtiežiti musili rozličně, ne pro náš užitek vlastní, ale pro zjednání pokoje a bezpečenství budúcně v skládkách, zbieraní i v dáních, úmysl — ³⁾ *P 1.* ihned. ⁴⁾ *B.* in similibus simplicibus et expensis ac collectis.

providentia dicitur, si, quae sunt futura, tractentur): providimus, (non nostro ingenio confidentes, sed ad illius omnipotentis gloriam et misericordiam infinitam nostrae mentis vertentes intuitum et preces sedulas porrigentes, qui res penitus desperatas concedere et feliciter consummare suae virtutis magnitudine potest), constitutiones et leges non solum novas condere, quas, nobis promulgatas divinitus, novimus pro conservatione justitiae et pacis acquisitione perpetuae dicti regni fidelibus expedire; quin etiam antiquas plurimas, quas partim in scriptis, licet in composite et confuse redactis, partim vero sola consuetudine et utentium moribus approbatas, per illustres principes praedecessores nostros recolendae memoriae reges plures Boemiae factas invenimus vel concessas, in unum codicem Majestatis nostrae felici nomine nuncupandum, per nos prius correctas atque suppletas, lucido ordine et stilo pensatis redigere, illasque secundum congruentem materiam debitis titulis assignare, quo legentibus propensior pateat intellectus; per quas etiam cunctis iudicibus aut officialibus nostris majoribus et minoribus recte iudicandi, secundum quod scriptum invenerint, materia praebeatur, et variandi iudicia in causis eisdem vel similibus (quod saepe factum, in offensam divinae justitiae et subditorum nostrorum fidelium lacrymabile detrimentum audivimus), facultas quaelibet adimatur; et ut hactenus tam dire pro-

tak owssem opatrnost slowe, jsúli které budúcie wěci, aby byly rozjimány): opatřili sme ¹⁾, (ne našemu wtipu doufajíce, ale toho všemohúcieho k chwále a milosrdenstwi nesmiernému zrak mysli naše obrátiece a proseb ustawných podadúce, kterýžť wěci nedomnělé a jakožto zúfalé úplně, z moci welebnosti swé móż dopřieti a šťastně skonati), ustanowenie také a práwa nerći nowá zdělati, kterážto, nám božsky zjewena, známe pro zachowánie sprawedlnosti a dobytie pokoje wěcného wěrným králowstwie swrchujmenowaného užitečna býti ²⁾; ale také i stará práwa mnohá, kterážto diel psaná, ačkoli nezpůsobně a nepořádně složena, diel také obyčejem púhým těch, jenž sú jich užíwali, potwřzena, od najjasnějšich kniežat předkuow našich, ctné paměti hodných králow Českých mnohých, zdělána a pójčena sme býti zhledali, w jedny kniehy, jenž Welebnosti naše šťastným jménem slúti mají, námi prwé opravena a vyplněna, w jasný sklad a řád wážný složiti, a také podlé slušné materie a řeči, hodnými nadsisy znamenati, aby tēm, ktož je čisti budú, rozum širši byl otewřen; kterýmižto by také všem súdcem a úředníkóm našim wětším i menším, aby prawě súdili, podlé toho, jakož psáno naleznú, byl běh wydán, a súdy měniti we přech těch samých aneb sobě podobných (což že často stáwalo se, na úraz božské sprawedlnosti a poddaných našich wěrných žalostnú škodu, slyšeli sme) moc wšeliká odjata byla; i

¹⁾ P 1. opatrnějie. ²⁾ P 1. božsky zjewena sú pro zachowánie sprawedl. a dobytie pok. wěcn. ježto užitečna budú wěrným král. swrchujmen.

strata justitiā, per nos deo medio relevata libere perseveret, et depressis rebellionibus et sceleribus quibuscunque, animose triumphet.

9. Has igitur constitutiones nostras, tam saluberrimas vobis et utiles, fideles dilecti! ¹⁾ laetanter accipite, et deo gratias agite, qui per nos, suos in hac parte ministros, dedit vobis vivere scripta lege, quos tam longis temporibus contigit incerto iudicio multorum opprimentium iugo feroci colla submittere, et litigiorum sententias saepe, non rationis tramite, sed iudicantis arbitrio reportare. Et quoniam deo iuvante haec cuncta peregrimus, operis nostri primitias eidem ²⁾ sincera devotione reddentes, ad laudem et gloriam unigeniti domini nostri Jesu Christi, gloriosissimae trinitatis et totius coelestis curiae, principium fieri a fide catholica iussimus reverenter.

aby spravedlnost, do sie chwile tak ukrutně poražená, již s pomocí boží námi pozdvižena jsúci, swobodně potrwala, a potlačieć protiwenstwie a hříechy všeliké, statečně wítězila.

9. Protož tato ustawenie naše spasiitelná, a sobě užitečná, wěrní a najmilejší! wesele přijměte, a dieky bohu vzdáwajte, kterýžto skrze ny, swého w této wěci služebníka, dal wám býti žiwu psaným práwem, ježto ste od dáwných časuow w nejistém súdu mnohých násilníków jhu ukrutnému hrdla podsazowati, a rozsúzení o swádý častokrát ne wedle cesty rozumu, ale wedle wuole súdicieho přijimati musili. A poněwadž s boží pomocí dokonali sme diela swého počátek, všeccky wěci jeho milosti čistým náboženstwím vzdáwajíce, ke cti a k chwále jednorozeného pána našeho Jesu Krista, slawné trojice i všie říše nebeské, od obecné wiery křesťanské počnúti poctiwě kázali sme.

M a j e s t a s C a r o l i n a.

Rubr. I. De fide catholica.

Sanctissimam trinitatem, substantiam unicam trinam que personam, (quam in nomine patris et filii et sancti spiritus simpliciter credimus firmiterque tenemus, eundemque filium dominum Jesum Christum

Najswětější trojici, podstatu jednu a trojí osobu, (kterěž we jmě otce i syna i swatého ducha sprostně wěříme a pewně držíme, a téhož syna pána Jesu Krista wykupitele našeho boha prawého z boha

I. P 2. »Počíná se řád České koruny Karlem císařem potvrzený, a najprvé o wiere cierkwe swaté.« Swatú trojici, w jednotě tři osoby, kteréž we jmě otce i syna i ducha sw. sprostně wěříme a twrdě držíme, toho syna božieho, pána našeho Jesu Krista, wykupitele našeho, prawého boha, z boha otce narozeného, tělesného člověka, z panny Marie urozeného,

¹⁾ B. fideles carissimi. ²⁾ J. deo iuvante peregrimus operis nostri primitias, haec cuncta eidem.